

система стійких переконань важливості активної здоров'язбережувальної життєдіяльності [4].

З вищенаведеного слідує, що достатній рівень сформованості конструктивних внутрішньо-особистісних і соціальних ресурсів у фахівців інклюзивної освіти, ведення здорового способу життя забезпечить їм можливість успішно протидіяти негативним ризикам їхньої професії, уникнути загрози професійного вигорання та зберегти своє професійне здоров'я.

На шляху досягнення фахівцями інклюзивної освіти особистісного і професійного благополуччя, їм необхідно навчитися використовувати дієві превентивні заходи протидії негативним стрес-чинників, щоб запобігти і унеможливити виникнення професійної деформації, що може бути предметом подальших наукових досліджень.

Література

1. Главацька О. Л., Мойсеюк В. П., Гуменюк О. С. Попередження професійного вигорання як механізм збереження професійного здоров'я логопедів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», Вип. 55. Т. 1. 2022. С. 240–246.

2. Мешко Г. М., Мешко О. І. Сучасні підходи до збереження і зміцнення професійного здоров'я фахівців інклюзивної освіти. *Інклюзія в дії: стратегії впровадження в Україні та світі: колективна монографія*. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2022. С. 98–113.

3. Мирончук Н. М. Педагогічні та психологічні чинники професійного здоров'я викладача вищої школи. *Проблеми освіти: наук.-метод. зб. / Ін-т модернізації змісту освіти МОН України*. К., 2006. Вип. 86. С. 386–393.

4. Петрович В. С. Особливості професійної підготовки соціальних педагогів/працівників до діяльності зі сприяння здоров'ю дітей та молоді. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2012. № 2. С. 85–93.

5. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності: монографія. К. : Либідь, 2003. 376 с.

6. Юрків Я. І. Синдром «професійного вигорання» соціальних педагогів при роботі з сім'ями розумово відсталих дітей. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2010. С. 76–82, 64.

Глушко О. З.,

кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
glushko.oks74@gmail.com

Шпарик О. М.,

кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
shparyk.o@gmail.com

ПІДХОДИ ДО ПРЕДМЕТНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ ШКОЛАХ

Вчителі, які викладають іноземні мови, можуть мати різну предметну спеціалізацію. Вони можуть кваліфікуватися на викладанні всіх (або майже всіх) предметів, передбачених навчальним планом, або спеціалізуватися на викладанні обмеженої кількості предметів (зазвичай до трьох предметів).

Наразі у початкових школах країн Європи зустрічається три підходи щодо предметної спеціалізації вчителів іноземних мов. У більшості освітніх систем іноземні мови викладає виключно вчитель-мовник, так званий спеціалізований вчитель.

Другий, протилежний до першого підхід передбачає те, що у початковій школі всі предмети включно з іноземними мовами зазвичай викладає один вчитель, який визначається як вчитель загального профілю. Цей підхід притаманний одинадцяти освітнім системам в Європі, серед яких є Австрія, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Італія, Кіпр, Франція, Швейцарія тощо.

Третій підхід передбачає викладання іноземних мов як вчителями загального профілю (має бути відповідний рівень володіння іноземними мовами), так і вчителями-мовниками. У такій моделі викладання вони взаємозамінні. Наприклад, у Польщі на першому етапі початкової школи (з 1 по 3 класи) іноземні мови мають право викладати як вчитель загального профілю, так і спеціалізований вчитель. Проте починаючи з 4 класу початкової школи навчання іноземних мов покладається виключно на вчителів-мовників. У Болгарії та Словенії вчителі загального профілю також можуть викладати іноземні мови в початковій школі разом із вчителями-предметниками, але для цього вони повинні пройти додаткову програму вивчення іноземних мов. Також існує практика, коли в початковій школі, окрім класного керівника, деякі предмети (іноземні мови та інші предмети) викладає вчитель розширеного профілю.

У середній школі мови викладають спеціалізовані вчителі, хоча на рівні базової освіти в окремих країнах (Латвія, Хорватія, Норвегія) працюють вчителі загального профілю. У старшій середній школі спостерігається однорідна ситуація по всій Європі, нарзці іноземні мови викладають тільки спеціалізовані вчителі.

Мінімальний рівень кваліфікації спеціалізованих вчителів іноземних мов є однаковим для усіх освітніх рівнів. Шістнадцять країн вимагають наявність магістерського рівня; 12 – вважають достатнім рівень бакалавра; у решти 8 – чим вищий освітній рівень закладу, то вищий мінімальний рівень кваліфікації вимагається. У Іспанії, Угорщині, Румунії бакалаврський рівень є необхідним для викладання у початковій школі, магістерський – у загальній середній освіті. У Бельгії (французька та фламандська спільноти), Данії, Нідерландах та Норвегії магістерський рівень є вимогою для спеціалізованих вчителів у загальноосвітньому напрямі старшої школи. Отже, вчителі відіграють ключову роль у розвитку навичок володіння іноземними мовами в учнів, тому важливо вивчати їхню кваліфікацію та існуючі можливості щодо удосконалення процесу навчання, підходів до спеціалізації й перепідготовки.

Література

1. European Education and Culture Executive Agency, Eurydice. (2023). *Key data on teaching languages at school in Europe*. Publications Office of the European Union. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2797/529032>
2. Kotenko, O. & Holovatenko, T. (2020). Models of foreign language primary school teacher training in the EU. In Anita Jankovska (Eds.), *Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect* (pp. 92–115). Publishing House “Baltija Publishing”. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-38-9-5>